

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת ערבית לדוברי עברית ועולם הערבים והאסלאם

י"ח כסלו תשפ"ב
22 נובמבר 2021

לכבוד מנהלי בתי-הספר
הרכזים והמורים לערבית
שלום רב,

הנדון: חוזר מפמ"ר תשפ"ב 2
מבנה היבחנות חדש בבחינת הבגרות בהיקף 5 יח"ל
ערבית לדוברי עברית תשפ"ג 2023

בשנים האחרונות מוביל אגף שפות במשרד החינוך יוזמות מגוונות, שמקדמות את השיח הדבור בקרב התלמידים בשפות השונות הנלמדות. בד בבד יש מגמה ברורה לקידום אמצעים טכנולוגיים להערכת שיח זה.

לשם כך, החל משנת הלימודים תשפ"ג, הפיקוח על הוראת הערבית לדוברי עברית, יוזם תוכנית חדשה וניסיונית (פיילוט) בערבית לדוברי עברית, שבמסגרתה יופעל **מבנה** היבחנות **חדש בבחינת בגרות בהיקף 5 יח"ל**, החל במועד קיץ תשפ"ג, בכיתות י"ב באחד עשר בתי ספר נבחרים מכל הארץ. במבנה ההיבחנות החדש ייבחנו הנבחנים בשלושה שאלונים חדשים המחליפים את הקיימים (018283+018381 / 018282). להלן פירוט שלושת השאלונים החדשים:

1. **שאלון 018371** ומשקלו 50% מהציון הסופי - בחינה בכתב הדומה לבחינה בשאלון 018381 אך מצומצמת בהיקפה ובמשך זמן של שעתיים וחצי במקום שלוש שעות (בעבר).

שאלון זה יכלול: טקסט אקטואלי אחד המכיל כ-100 מילים (הטקסט הקלאסי יבוטל ויועבר להערכה חלופית¹), הבנת הנקרא [שש שאלות מתוך שבע +שאלת חובה], ידיעת הפועל (ניתוח ארבעה פעלים), תחביר (שלושה משפטים פאסיביים ושלושה אקטיביים לבחירה שלושה משפטים), לשון העיתונות (שלושה משפטים מתוך חמישה) והבעה בכתב (נושא אחד מתוך ארבעה).

הוראת נושאי התחביר תשרת את הבנת הטקסט ותתבסס על הוראה פאסיבית זולת הנושאים הבאים שיילמדו אקטיבית: רש"ז, משפטי זיקה, ניקוד סופי, זוגי בשם ובתואר, אִנְּ ואחיותיה, אִנְּ ואחיותיה, אִנְּ ואחיותיה.

2. **שאלון 018387** ומשקלו 20% מהציון הסופי - בחינה בעל פה, שבה הנבחנים ייבחנו

על ידי מורה "מדומה", **כשהם יושבים מול מחשב**, וזאת באמצעות מערכת-I-TEST בחינת מתוקשבת ("אווטר"). משך הבחינה כ- 20 דקות לכל נבחן,

¹ ראו מסמך הערכה חלופית שיפורסם באתר המפמ"ר, ובו מגוון חלופות בהערכה ודרכי הערכתן, וביניהן הוראת הערבית הקלאסית על סוגיה השונים ע"פ תכנית הלימודים, כמרכיב נדרש בהערכה חלופית.

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף שפות

הפיקוח על הוראת ערבית לדוברי עברית ועולם הערבים והאסלאם

במהלכן הוא מיישם באמצעות המערכת את רכישת מיומנות הערבית הדבורה.

מבנה הבחינה הדבורה יכלול את החלקים הבאים:

א. פתיח היכרות אישית; אני, ביתי, בית-ספרי, משפחתי, תחביבי, תכניותיי

לעתיד וכו'. (10% מציון הבחינה)

ב. פרויקט ספרותי; פרויקט הכולל תיאור יצירה ספרותית שנלמדה על פי

תוכנית הלימודים, שאלות תוכן ומסר. (30% מציון הבחינה)

ג. נושא אקטואלי; תיאור הנושא האקטואלי, המסר והערכים הכלולים בו.

(30% מציון הבחינה)

+ שיח על שני נושאים מתוך רשימת הנושאים שנקבעה בערבית דבורה (30% מציון הבחינה - כל נושא 15%).

בתשפ"ג רשימת הנושאים להיבחנות:

1. מסעדה, מאכלים, משקאות ומתכונים

2. אצל הרופא

3. פרטי לבוש וצבעים

4. קניות (בשוק/בחנויות/באינטרנט)

5. סדרות וסרטים (טלוויזיה)

6. טיול שהשתתפתי בו או טיול מתוכנן לעתיד

בתשפ"ד יתווספו לרשימת הנושאים בתשפ"ג הנושאים הבאים: מושגי זמן וסדר יום, מזג אוויר, מקומות בילוי, רשתות חברתיות ואתרי חדשות.

הערה: מומלץ ללמד את נושאי יחידות הערבית הדבורה באמצעות שאלות כלליות. מכלול

התרגילים המופיעים ביחידות ההוראה הינן בגדר המלצה. יש ללמד אוצר מילים

ותרגילים נבחרים בכל נושא כך שהתלמיד יוכל לשוחח על כלל הנושאים.

3. שאלון 018283 ומשקלו 30% מהציון הסופי-הערכה חלופית. במסגרת הערכה

חלופית נדרשים התלמידים, הלומדים במסלול הפיילוט, להגיש תוצרים כתובים

פרי מחקר בתחום הערבית.²

החל משנת הלימודים תשפ"ד, כל התלמידים הלומדים ערבית במסלול 5 יח"ל, ייבחנו

ע"פ מבנה ההיבחנות החדש.

תאריכי הבחינות:

1. הבחינה בשאלון 018387 תתקיים בחודשים מרץ/אפריל, תאריכים מדויקים

יפורסמו על ידי אגף הבחינות.

² ההערכה החלופית בשאלון זה של בתי ספר אשר אינם בפיילוט בתשפ"ג, תכלול 20% בחינה בע"פ פנימית בערבית דבורה בדומה לשאלון 018387 (ראו סעיף 2) + 10% פרויקטים המכילים תוצרים כתובים.

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף שפות

הפיקוח על הוראת ערבית לדוברי עברית ועולם הערבים והאסלאם

2. הבחינה בשאלון 018371 תתקיים במועד ההיבחנות בשאלון 018381.
  3. דיווח ציונים בשאלון 018283 - עפ"י הנחיות אגף בכיר בחינות.
  4. שאלון 018283 חלופות בהערכה יתבסס על רכיבי תוכן מתוך תכנית הלימודים בפרויקטים שונים בערבית: פרויקט ספרותי, פרויקט אקטואלי או פרויקט המתבסס על קטעי קריאה מודרניים או קלאסיים ועוד. ניתן לראות פירוט בנוגע לחלופות בהערכה באתר מפמ"ר ערבית.
- מומלץ מאוד לקיים למידה בשאלון זה לקראת החלופה בהערכה (שאלון 018283) באמצעות כלי דיגיטלי כגון: ילקוט דיגיטלי, חלופת הערכה בסביבת המודל או הקלאסרום, קולאז' דיגיטלי, מוזיאון וירטואלי, מצגת ועוד. המורה יבנה מחוון להערכה פנימית של שאלון זה.

בברכת שנת לימודים מוצלחת

סיגלית שושן

מפמ"ר להוראת ערבית לדוברי עברית ועולם הערבים והאסלאם

העתקים:

- ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- גב' דליה פניג, סגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי
- מר דוד גל, מנהל אגף בכיר בחינות
- ד"ר אורנה שמחון, מנהלת מחוז צפון
- ד"ר סער הראל, מנהל מחוז חיפה
- גב' ורדה אופיר, מנהלת מחוז מרכז
- גב' חיה שיטאי, מנהלת מחוז ת"א
- מר רם זהבי, מנהל מחוז דרום
- מר מאיר שמעוני, מנהל מחוז ירושלים ומנח"י
- מר משה זעפרני, מנהל אגף א' שפות
- גב דסי בארי, מנהלת אגף א' על יסודי
- מר יצחק מור, מנהל המרב"ד